

JEGYZET

Tűz van, mamám!

MÁNDLINÉ MILE JUDIT

– Furcsa szag van – jegyezte meg a kisfiam.
– Fúj, de büdös – vágta rá a kislányom, és mint tudjuk, a gyerek mindig pontosan fogalmaz. Néhány perce már én is próbálok rájönni, mi a bajom, de szénanáthás lévén nem volt könnyű dolgom. Azt hittem, a tűzhely maradt bekapcsolva, de nem. Talán valami mosószer folyt ki, az sem. Egyik szobában a csillárból elaludt valamelyik égő, füst terjengett és innentől felgyorsultak az események.

Teljesen begyulladtam, lelki szemeim előtt megjelent a barátnóm lángoló háza, amiben minden, de minden leégett egy zárlatos konnektor miatt. Tártsáztam a 105-öt.

Míg ideérnek a tűzoltók, gondoltam, összeszedem a legfontosabb iratainkat, az útlevelet, a gyerekekről készült fényképeket, a kedvenc könyveimet (momentán C. Castaneda: Belülről izzó tűz) és egy tábla csokit. A kisfiam az ablakban ült, legnagyobb gondja az volt, szírnázva jönnek-e vagy sem. Nem némoztak, „csak” a villogó volt bekapcsolva, teljes harci díszben kipattantak az autóból. Nem jöttek be rögtön, hiába invitáltam őket kedvesen, előbb rutinosan körbejárták a házat, nem csapnak-e fel a lángok a háztetőn. Bent az akváriumot vizsgálták, hogy szükség esetén onnan is tudnak majd oltani? De erre nem került sor. Az egyik tűzoltó kért egy széket, újságpapírt tett rá és kicsavarta az elfáradt és kissé megpörköldött takarékos izzót. Nem volt gond azbeszt kesztyűben, hogy forró. Ja és mindezt közvetítették CB-n a központ felé.

Irult-pirult az orcám, a szakavatott szemek ezt biztosan észrevették. Elnézést kértem, mondták, hogy nincs miért, köszöntek, a gyerekek lelkesen integettek utánuk az ablakból.

És itt még nem volt vége.

Jött a főparancsnok az alparancsnokkal, hogy jó munkát végeztek-e a fiúk, gondosan körbeforgatták az ominózus tárgyat.

– Olyan égő, hogy ilyen semmiségért hívtam ki önöket, mikor sokkal fontosabb feladatuk van – mondtam bűnbánóan, de így is gondoltam.

– Jó lenne, ha mindig csak ilyen esetekhez riasztanának bennünket! – vigasztalt a főparancsnok, és megkért, hogy a férjemnek feltétlenül számoljak be a történetéről, ha hazaér.

A ház ura először gyanúsán végigmért, hiszen ő is látta a Pokoli toronyban, milyen fess lehet egy tűzoltó (Steve McQueen), de miután biztosítottam róla, hogy a parancsokkal legalább heten voltak, vigyorogva megveregette a vállam (férfisovinizmus), amiért megmentettem a házat a tűzhaláltól. Természetesen fű-fa-virágnak el kellett mondani a nagy kalandot, gyerekeim majdhogynem jobban élvezték, mint Benedek Elek meséjét, apám pedig így adta tovább nevetve anyámnak a történetet:

– Te hallottad, hogy Derecskén a tűzoltók cserélik a villanykörtét?

(Május 4., Szent Flórián napja, a kéményseprők és tűzoltók védőszentje.)

Szemészeti szűrővizsgálat

Május 11-én szemészeti szűrővizsgálatot tartunk 9 órától a csecsemő-tanácsadóban, dr. Pálfi Edit szemész szakorvos részvételével.

Dr. Horváth József

Fogadóóra

Baranya Károly és Vezendi Imre önkormányzati képviselők minden hónap utolsó péntekén 17 órától fogadóórát tartanak a derecskei művelődési központban, melyre mindenkit tisztelettel várnak.

Az öreg motoros nem vén motoros

Egy új civil szerveződés alakult városunkban. Mogyorós Józseffel a motorokról és az egyesületükről beszélgettünk, hiszen ő az elnöke az Öreg Motorosok Baráti Körének.

– Most a motor öreg vagy a motoros?

– Harmincévesnél régebbi motor már veteránnak számít, ellenben egy motoros... Tavaly a majálison mutatkoztunk be először, akkor éreztük, hogy együtt kellene maradnunk. A teleház segítségével egy alakulógyűlésen megválasztottuk a tisztségviselőket, megírtuk az alapszabály-

zatot. Eddig ez szűk baráti társaság volt, most viszont szívesen várunk érdeklődőket. Az idősebbeket azért, hogy meséljenek a régmúlt-ról, a fiatalokat pedig hogy megismerjék ezeket az értékeket.

– Motor feltétele a tagságnak?

– A jelenlegi huszonegy tagnak (a derecskeiek mellett van közöttünk szoboszlói, újfalu, debreceni) van motorja, de várjuk azokat is, akik bármilyen régiséget gyűjtenek. Klubunk célja a környékünkön lévő régiségek összegyűjtése és évente egy-két alkalommal régiségbörzét szeretnénk rendezni.

– Hogyan kezdődött a motorok gyűjtése?

– Apáink, nagypapáink idejéből maradt ránk kamrákban, csűrökben, de vascsomók tetején a MEH-telepen is találunk már értékes darabot. Célnk visszaállítani ezeket eredeti állapotukba, hogy kiálíthatók és működőképesek legyenek. Külföldi prospektusok, fotók alapján lehet összerakni őket, bizonyos alkatrészeket újra kell gyártatni, vagy veterán motoros börzén lehet beszerezni.

– Költséges hobbi ez?

– Ha valaki talál a padláson egy használaton kívüli motort, szerintem nem költséges

rendbehozni, de például egy felújított 1960-as Pannónia 2-300 ezer forintot ér.

– A legendás Harley Davidson van köztük?

– Nincs, de nekem van két INDIAN (600-as, 750-es), amiből a H. D.-t fejlesztették ki, így tehát sokkal különlegesebb és értékesebb. Az évek során összegyűlt rengeteg motor és egyéb műszaki régiség már egy egész házat megtölt, ha sikerül egy pályázatot megnyerni, múzeumot alakítanánk ki. Várjuk az érdeklődőket és azok jelentkezését is, akik kallódó régi motorokról tudnak. Telefon: 06 (30) 9-437-294. OMMJ

Mit szól a közvilágítás korszerűsítéséhez?

Bun Sándor (Szabó Pál utca): – Miféleképp már elkészült a közvilágítás felújítása, ami rosszabb a korábbinál. Utunkban eddig két lámpatest volt, most csak egy van, aminek következtében nehezebb a gyalogos közlekedés. A sötétség kedvez a betörőknek. Helyezzenek el még egy lámpatestet, vagy fordítsák el jobbra a sarki lámpát.

Szilágyi Albert (Rákóczi utca): – A régi rendszer szerintem jobb volt, mert több ponton világított. Igaz, hogy a mostani nagyobb fényvel, nagyobb területet világít meg, de olyan helyekről vették le a lámpatesteket, ahol korábban sok lopás volt, s lehet, hogy ezután újra elszaporodnak majd az említett bűncselekmények.

Gulyás Imre (Bajcsy-Zsilinszky utca): – Úgy gondolom, a mi utcánkban nagyon jól sikerült a közvilágítás felújítása, mert magasabbra helyezték a lámpatesteket, ezért messzire bevilágítanak az udvarba. Emiatt aztán az eddiginél jobban védve érezzük magunkat. Elég kinézni az ablakon, s meggyőződhetünk arról, jár-e valaki nálunk.

Kiss Józsefné (Köztársaság utca): – Nagy meglepéssel vettük tudomásul a korszerűsítést, ami nagyon ráfért már a városra. Korábban sötétek voltak az utcák, az elavult, régi lámpatestek igencsak megérték a cserét! A munkák befejezése óta azonban úgy tapasztalom, hogy nappali fényárban úszik a város még éjszaka is.

Főrián Imréné (Szel utca): – Sokkal jobban világítanak az új lámpatestek, jóllehet a mi házunk előtt nincs az oszlopon lámpa. Nagyon kellett már a felújítás, mert a Szel utca egy igen sötét hely volt. Azért dohogtam korábban, hogy hiába van világosság a főutcán, ha a mellékutak sötétek! Ez most már a múlté, elégedett vagyok.

Tóth Sándor (Viola utca): – Úgy érzem, jól sikerült a közvilágítás korszerűsítése városunkban. Mondom ezt annak ellenére, hogy csupán minden második villanyoszlopra került lámpatest – vélhetően takarossági okokból –, mégis világosabb, beláthatóbb lett az utca. Ennek közbiztonsági szempontból is komoly jelentősége van.

Bernáth Józsefné (Tulipán utca): – Nagyon jó az új közvilágítás, ami nemcsak a Sátorkertől, hanem az egész városról is elmondható. Túl azon, hogy világosabb van éjjel, mint korábban volt, az új lámpatestek esztétikai szempontból is szebbek a régiektől. Összességében én igen elégedett vagyok az elvégzett lámpacserével.

Pocsai József (Budai Nagy Antal utca): – Nem tudom, megéri-e azt a negyvenmilliót, amit ráköltöttek, mert szerintem nem hoz annyit a korszerűsítés, amennyibe került. Túl azon, hogy a sárga lámpák rondák, szemrontóak, nem is erős a fényük (bár azt mondják, takarékos a használatuk). A lámpáknak nem megfelelő a dőlésszöge.

Földtulajdonosok!

Értesítem a Derecske város közigazgatási határon belüli, Derecske Barátság Vadász Sportegyesület vadászterület-hez tartozó földtulajdonosokat, hogy május 4-én 17 órai kezdettel gyűlést hívok össze.

Helye: Derecske vadász-ház. A gyűlés napirendje:

1. A közös képviselő „működési szabályzatának” módosításai.
2. Döntés a bérleti díj közösségi célú felhasználásáról.
3. Vacsora. [A gyűlésen való részvételt a vacsora végett 6 nap nappal kérem előre jelezni a 06 (30) 9-452-828-as telefonszámon.]

Kérem az érintett földtu-

lajdonosokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a gyűlésen. Azok a tulajdonosok, akik bármi okból akadályoztatva vannak a gyűlésen való megjelenésben, meghatalmazott útján is gondoskodhatnak képviselőikről. Abban az esetben, ha elmulasztják a törvényben meghatározott jogaik személyes vagy meghatalmazott útján történő gyakorlását, úgy helyettük a jognyilatkozatot a jelzett napirendekkel kapcsolatos döntésekben a polgármesteri hivatal jegyzője teszi meg.

Csoma Sándor
közös képviselő

Virágos Derecskéért

Az önkormányzat településfejlesztési és mezőgazdasági bizottsága kérésrel fordul városunk minden lakosához, segítségükkel, hogy városunk, lakókörnyezetünk tisztább, szebb, virágosabb, egészségesebb legyen.

A keletkezett hulladékot, szemetet ne közterületen, a városrészi út mellett, legelőn rakják le, hanem a kötelező szemetésszállítást végző járművekkel szállíttassák el. Ne dobálják el az utcán, a parkban a hulladékot. Kérjük a lakástulajdonosokat, hogy az ingatlanuk előtti járdaszakaszt, előkertet az úttest széléig egész évben

tartsák rendben. A csapadékvíz-elvezető árkot minden ingatlan előtt a tulajdonos köteles kialakítani, rendben tartani, a vízelvezetést biztosítani. Irtsuk az allergiát okozó parlagfűvet és egyéb gyomnövényeket. A bizottság minden évben a helyszínen értékeli a szépitési munkát és „Tiszta környezetért” feliratú márványtáblával jelöli meg a kiemelkedően szép ingatlanokat.

A legszebb környezeti lakások díjazására a lakosság javaslatait a polgármesteri hivatalba kell beadni szeptember 30-ig.

„Azt hittem, a polgármester maga az Úristen”

Derecske városássa nyilvánításának tizedik évfordulója kapcsán a demokratikusan megválasztott három polgármestert kérdeztük. A kérdések: Saját ciklusukra hogyan emlékeznek? Hogyan értékelik a városunk elmúlt tíz évét? Mi a legnehezebb egy polgármester életében? Végezetül arra kértük őket, hogy osszanak meg egy emlékezetes élményt az olvasókkal!

Csató István

1994 decemberében lettem első ízben polgármester. Nem volt számomra teljesen ismeretlen az önkormányzatiság, mert az első ciklusban a pénzügyi bizottság tagjaként tevékenykedtem.

A választás után elsőként a ciklusprogramot kellett elkészítenünk, amelyben meghatároztuk a következő négy év prioritásait. Nem volt könnyű. Természetesen a készítés során figyelembe kellett venni a lehetőségeket, a megkezdett fejlesztéseket és e két-től szinkronba hozni. Szeretünk volna sokkal több elképzelést megvalósítani, de sajnos az anyagi lehetőségek korlátokat állítottak. Bármennyire is türelmetlenek vagyunk, voltunk, be kellett látnunk, hogy a sokéves lemaradást nem lehet néhány év alatt bepótolni. A rendszerváltás után szegény volt az ország, a lakosság, mindemellett még az önkormányzatokat is szigorú elvonások sújtották. Hangsúlyozni kell, hogy a 94-98-as ciklusban lépett életbe az úgynevezett Bokros-csomag, s szigorú elvonó intézkedései meg a reális célkitűzéseinket is fékezték, adott esetben megghiúsították.

A nehéz körülmények ellenére tovább folytattuk az első ciklusban megkezdett beruházásokat. Így 1995-ben a város minden utcájában kiépült a gázvezetékrendszer. Ma már a lakosság 2/3-a élvezi a korszerű fűtés előnyeit. Intézményeink döntő többségében az olaj- és szénfűtést felváltotta a gáz. Ezzel jelentős energiadijt takarítottunk meg. 1996-ban megépült a Derecskét Kabával összekötő út (Aranyosi). Majd aszfalt-szönyeget kapott a Rákóczi és a Derecskét Szováttal összekötő útfelület is. 1997-ben befejeződött a kisderecskei óvoda építése, melyet a gyerekek nagy örömmel vettek birtokukba. Gazdagodott városunk azzal is, hogy a Morgó-tanyán a DERMÁK KHT kezelésében 40 férőhelyes hotel épült, amely már az európai normáknak is megfelel, s „életteret” ad a rászoruló betegeknek.

Az 1998-as választások során újra megkaptam a derecskei emberek bizalmát, így már a második ciklusban dolgozom városunkért. Ebből a ciklusból bő két év telt el. Nem voltunk és vagyunk sokkal könnyebb helyzetben, de talán csökkent a szorítás. Azonban annyira nem, hogy minden elképzelésünket megvalósítsuk. Eredményeink azért vannak ebben az időszakban is szép számmal.

Több utcában kiépült a csapadékvíz-elvezető rendszer, ezzel csökkenteni lehetett az elmúlt években jelentősen

megnövekedett belvízveszélyt. A magántulajdonban lévő ingatlanok 1/3-a megromgálódott. A bajban azonban nem maradtunk egyedül. Segítségre sietett az állam és a különböző caritas szervezetek is. A magántulajdonú ingatlanok helyreállítására több mint 200 millió forintot kaptak polgáraink. Ezen túl az önkormányzati intézmények kárelhárítására közel 50 millió forint támogatást nyújtott az állam.

A gyerekek öröme 2000-ben átadásra került a megújult és korszerű játszótér. A posta épülete hosszú idő után végre elkészült és a 21. századnak megfelelő. Szépült vele városunk. A napokban fejeződött be a város egész területén a közvilágítás korszerűsítése. Bekerülési költsége közel 50 millió forintot tett ki. A korszerűsítést – melyről jelentős megtakarítást lehet elérni – az állam támogatta. A művelődési ház felújítási munkálatai a végéhez közelednek, a főként pályázati forrásból megvalósult beruházást követően vonzóbá válik ez a közintézményünk, a rendezvények mellett körülmények között valósulhatnak meg.

A sportcsarnok tetőtérbeépítése most fejeződött be, ezzel szélesedett a sportolási lehetőségek tára. A szilárd hulladék elszállítását is sikerült, úgy tűnik, hosszabb időre megoldani. Reméljük, egyre kevesebb szemetet fognak a város szélén a lakosok elhelyezni. Ez évi terv a két templom közötti park rekonstrukciója és a Szent István-szobor felállítása. Végül, de nem utolsósorban nagy eredménynek értékelem, hogy intézményeinket zökkenőmentesen sikerült működtetnünk, és hogy városunk nem adódott el ebben a ciklusban sem.

A 10 évről

Úgy gondolom, hogy az elmúlt ciklusokból nem lehet egyet sem kiemelni, hogy akkor milyen jó volt, míg a másik ciklusban csak minden rossz. Ugyanis ezt néhányan erősen hangoztatni szokták. Hiszen – különösen a hosszú távú tervek szempontjából – a ciklusok egymásra kell, hogy épüljenek. Ezen túl, mint fentebb taglaltam, nem mindig ugyanaz a pénzügyi és gazdasági környezet áll „rendelkezésére” az egyes testületeknek, így ez is befolyással lehet a történetre.

1991 januárjában – két másik településsel az országban – városá nyilvánították Derecskét, melyről az idei március 15-i ünnepségen megemlékeztünk. Innen tekintettünk vissza, és meggyőződünk arról, hogy tíz év alatt több változás történt, mint amire akkor gondolni mertünk.

Hiszen a tíz év alatt több mint negyven utcában épült szilárd burkolatú út, többségében lakossági és önkormányzati hozzájárulással. Közel 10 kilométer járda épült és újult meg önkormányzati és lakossági összefogással. Elkészült a város általános és a városközpont részletes rendezési terve, amely meghatározza az elkövetkező éveket.

Gazdálkodó szerveink, vállalkozásaink az elmúlt évtizedben a mezőgazdaságban, iparban és a kereskedelemben jelentős fejlesztéseket hajtottak végre. A református és a római katolikus temp-

lom is felújításra került. A jelentős költségekkel megvalósult felújítással hosszú időre megszépültek egyházi épületeink. Mindkettőt támogatta önkormányzatunk és a lakosság. A beruházások mellett számos más tevékenység is meghonosodott a településen. Kialakultak jól működő civil szerveződések. Az egyesületek és alapítványok segítik városunk fejlődését. Több területen is magukra vállaltak feladatot, így a kultúra, a sport, az egészségügy és a szociális területen. Nélkülük már nehezen lehetne elképzelni városunk ilyen irányú működését.

Itt említem meg a Derecskei Híreket, amely tízéves és pillanatnyilag az egyetlen olyan helyi média, amely széles réteghez eljuttatja az információkat. Környezetünket is igyekszünk egyre szebbé tenni, ennek az elmúlt években láthatják a központban az eredményét. Kérjük és elvárjuk a lakosságtól, hogy saját környezetükben is tegyék szebbé portáikat és azok előtti közterületet, minél több virágot ültessenek.

A munkanélküliség még mindig jelentős városunkban, de a 90-es évek elejéhez képest javult, azonban még mindig 10% fölött mozog.

A jövőbeni tervek közül kiemelném a szennyvíztisztató-hálózat kiépítését a város egész területén, hiszen jelenleg csak 15%-ban van kész. A belterületi földutak szilárd aszfalttal való ellátása is nagyon szükséges. A Bocskai-iskola új szárnyával való kibővítésével pedig a régi, nem iskolának épült ingatlanok másra hasznosítható (lásd városháza). Közeli terveink között szerepel a régi posta helyén egy önkormányzati (nem szociális) tulajdonú, több otthonos bérházak építeni, melyre a támogatást a Széchenyi-terv pályázati programjaiból kívánjuk előteremteni. Nem mondtunk le a földesi út megépítéséről sem.

Legnehezebb

Vannak segítő szándékú emberek, szerencsére ezek vannak többben, de vannak, akik elfordultak tőlem az elmúlt időszakban, többnyire azért, mert nem kaptak meg valamilyen külön kiváltságot. Ezeket, bár a lelkiismeretem tisztá, nehéz elfogadni, elviselni.

Kedves történet

Emlékezetes számomra az az eset, amikor egy idős tsz-tag keresett meg 1995-ben hivatalomban. Azzal a kéréssel fordult hozzám, hogy segítsek neki abban, hogy elhált feladása is kapjon a „jutatott föld” területből 30 aranykoronányit. Közöltem vele, hogy ez nem tartozik az én hatáskörömbe, és panaszával szíveskedjen a szövetkezeti elnökhöz fordulni. Ő csalódottan rám nézett és elmenőben csak annyit mondott: – Én úgy tudtam, hogy a polgármester az Atyaúr isten és ezt az egyszerű esetet könnyen el tudja intézni.”

Luxeder Endre

1992 óta először fordult elő, hogy az önkormányzat, illetve a DH szerkesztősége megkeresett. Tájékoztattam, hogy Derecske első évtizedének egyik volt polgármestereként (1990–92) ismertethetem, hogyan értékelem, milyenek látom a város első tíz évét.

Az elmúlt évtizedben mutatkozó fejlődés tekintetében szkeptikus vagyok. Kételkedem abban, hogy a városunk vezetése a felkínált lehetőségeket kellő mértékben használta volna ki, hogy megfelelő hatásokkal küzdött volna Derecske fejlődésért, gyarapodásáért. Tapasztaltam, hogy nem mindig évtizedekre előre tekintve dolgozott, néha pedig hónapokra előre sem tudott tekinteni. Ezért – tehát a lehetőségek ki nem aknázásáért – számításaim szerint százmilliók kár érte városunkat. Nem a fejlődés tényét vitatom, hanem annak ütemét, mértékét, irányát.

A fejlődés objektív mutatói:

1990 Négy darab települési közzöntő tábla, bevezető utak mellé.

1990 A telefonhálózat bővítéséhez szükséges lépések megtétele.

1991 Derecske város.

1991 A Derecskei Hírek újság megjelenik.

1991 A sokáig karbantartást nem kapott, ezért funkcióját betölteni képtelen felszíni csapadékvíz-elvezetési programja beindul. Sajnálatos, hogy később, ismét hosszú időre abbamarad, aminek anyagi következményei is megmutakoztak 2000-ben, települési szinten.

1991 A szennyvízhálózat továbbépítésének a programja beindul. Első lépcsőben 1400 m hosszú hálózat épül. Örömmel veszem tudomásul, hogy tíz év elteltével eszébe jutott az illetékeseknek, hogy jó lenne folytatni. (Lásd a DH múlt havi száma!)

1991 A közvilágítás korszerűsítésének a programja beindul. Sajnálatos, hogy nem folytatódik, csak közel egy évtized múltán.

1991 Az országban elsőként Derecskén indul az a program, referenciának számít, amelynek a lényege: az önkormányzati támogatásban részesülő munkaképes személy munkával honorálja a támogatást.

1991 A 23 évvel korábban létesült központi orvosi rendelő teljes felújítást kap.

1991 Jelentős útépitési, karbantartási munkák kezdődnek. Ehhez kapcsolódóan videofelvétel készül, részben azért, hogy Derecske arculatának változása az utókor számára lememerhető legyen. Javaslom, a felvétel nyilvános megtekintési lehetőségének a feltételeit megteremteni.

1991 A régió legnagyobb rendőrsége megkezdte működését Derecskén.

1991 Lakossági kezdeményezésre megépül és megkezdte működését a derecskei mentőállomás.

1992 A sportcsarnok-beruházás érdekében az első lépések megtétele.

1992 Az első gyereklepek Derecske gázellátása érdekében.

1992. III. 10. A választók akaratából létrejött polgármesteri munkaviszonyom erősen vitatható módon megszűnik.

A további fejlődésmutatók Befejeződik az 1990-ben megkezdett úgynevezett telefonprogram.

Átadásra kerül a sportcsarnok. Beindul az országos szinten jól bevált 6 osztályos gimnáziumi képzés. Megszűnik a 6 osztályos gimnáziumi képzés. Az önkormányzat mérlegeli a gimnázium „leadását” megyei kezelésbe. Megtörténik a 238 km hosszú M47-es út derecskei szakaszának a rekonstrukciója is, illetve ezen a virág-sziget kialakítása. Elkészül a holocaust derecskei áldozatainak emléktáblája. Elkészül a második világháború áldozataira emlékeztető emlékmű. Megszűnik a szakemberek által több évtizedes tárolókapacitással rendelkező szilárdhulladék-lerakó telep, valószínűleg személyes motivációk alapján. Következmiényként a településünk határában egyre több szilárd hulladék található. A gázművek privatizációja érdekében a kormányprogram részét képező sok száz település gázellátása megkezdődik és befejeződik. Derecske földgázellátása megvalósul. Kisderecskén új épületbe költözik az óvoda.

Megszűnik a Bocskai úti óvoda. Megszűnik a bölcsőde. Derecske vagyona folyamatosan csökken. Több tucat települési ingatlant értékesít az önkormányzat. Az így befolyt pénz sem stabilizálja Derecske vagyoni helyzetét. Alapítványok szerveződése, megszűnése tapasztalható. A református és a római katolikus templom felújításra kerül. A mindenki által ismert zártkerti problémák fokozódnak, megszüntetésükre eredményes intézkedések nem születnek. A városkerti játszótér felújítása megtörténik. A középkorban jól bevált módszer mintájára, védelmi célból a szükséges helyeken vízesárokkal lesz körbevéve a sporttelep. Ezt a középkori technikai színvonalat a jól funkcionáló belvízelvezető árok hatóssági engedély nélküli mélyítésével (tehát törvénysértő módon) valósítja meg az önkormányzat. (A harmadik évezred küszöbén!) Ezen cselekedetével az önkormányzat megvalósította az ország első felszíni csapadékvíz-szikkasztóját egy önmagában is vízállásos területen. Megjegyzendő, hogy ezt a középkorban sem csinálták, inkább kiveztették lakott területeiről a csapadékvizet. Az önkormányzat tervszerűen fokozta a belvízveszélyt, kockáztatva a környék házainak épségét.

Az 1991 utáni évek látványos közbiztonság javulása megáll, majd romlik. Beindul a „Virágos Derecskéért” mozgalom, de csak a központban. Buszforduló kerül kialakításra. A felsorolás befejezése képpen idézek a Derecskei Hírekből: „Augusztus 19-én államalapító Szent István királyunk köztéri szobrával köszöntjük az ünnepet. Méltó új tettekkel gazdagítsuk városunkat!” Egyetértek vele, örülök neki.

Summázva

Egyetértek azzal, hogy legyenek szép emlékművei De-

recskének, játszótére, legyen szépen parkosított. A két szép templomunk a lehető legszebb legyen, hiszen, ha mást nem, azokat akkor is észreveszi az ember, ha csak átutazó. Legyen dísz-közkifolyónkból a lehető legtöbb. A játszótérrel használja sok-sok gyerek. De az egyik legfontosabb dologról mégsem kellene megfeledkezni! A lakosság megőrzéséhez, azért, hogy legyenek gyerekek a játszótéren, munkahelyeket kell(lene) létesíteni. De nem csak közmunkát, hanem termelőmunkát is!

1991-ben a városavató ünnepségen egyetlen mondatba tömörítettem a programom, amit szerintem a mai vezetésnek is meg kellene szívlelnie: „Azt akarom, az a célom, hogy Derecske ne egy legyen a sok közül, hanem egyetlen a sok között.” Megítésem szerint a programom 1991-ben elindult a megvalósulás útján. Tapasztalom, sajnos, hogy a térségi szerepünk lassú, ha egyáltalán mozdul. Szerintem Derecske vezetése arra vár(t), hogy arról a jelképes vonatról, amelyik a településeknek adható javakat tartalmazza, jótékony kezek amire Derecskének szüksége van. Erre nem szabad várni!

Régen amikor igazából volt térségi szerepünk, Derecskén volt: – bölcsőde, – közbiztonság, – szilárdhulladék-lerakó telep, – sok munkahely, – zártkerti vagyonbiztonság, – megfelelő csapadékvíz-elvezetés, – szülőöthöth – KRESZ-park – strand, – kiemelkedő és híres diáksportunk, hízalasos műjépgyára, – bíróság, – ügyészség, közjegyzői iroda, földhivatal stb. A fentiekben kívül sok-sok egyéb is ott van a már említett, szerintem folyamatosan mozgó jelképes vonaton. Csak akarni, merni és tudni kellene valakinek felugrania rá, úgy, mint más települések tették/teszik. Ha pedig már valaki felugrott rá, akkor annak segíteni kellene, nem pedig akadályozni őt. Az én értékrendem: Derecske ellen vét az, aki(k) hagyja elhagadni Derecske mellett a fenti vonatot. Szerintem az utolsó kocsik egyikére még fel lehetne ugrani.

A legnehezebb

Nehez olyan határozatot hozni, amely mindenkinek megfelelő. A leghelyesebb döntés érdekében elérni, hogy minden képviselő felkészülve, tudása legjavát adva jelenjen meg a testületi ülésen.

Történet

A legújabb sikerélményem: 8 év után a polgármesteri irodában ülve tapasztalom, hogy az irodának az izlésem szerint megrendelt és oly sok kritikát kapott belső berendezéseinek mindegyike másokban is a szép benyomását keltette. Hiszen az eltelt idő alatt a berendezés változatlan.

(Krisztik József nyilatkozata a 3. oldalon olvasható.)

VÁROSHÁZI HÍREK

A képviselő-testület két ülést is tartott az elmúlt hónapban. Április elején döntött annak a 28 millió forintnak a sorsáról, amelyet a Belügyminisztérium a személyi tulajdonban lévő lakóépületekben keletkezett károk enyhítésére, helyreállítására adott a városnak. A támogatásból 214 derecskei család részeseült, a szerződéskötések folyamatban vannak.

Az április 18-i ülésen

● Elfogadta a testület az önkormányzat 2000. évről szóló zárszámadását. Ez alapján eredményesen gazdálkodott városunk az elmúlt évben, gyakorlatilag hiány nélkül zárult az évezred utolsó éve.

● Döntött a testület a helyi gimnázium és a József Attila Általános Iskola összevonásáról, az új intézmény neve I. Rákóczi György Gimnázium, Szakközép- és Általános Iskola.

● Meghallgatta és elfogadta a grémium a Bocskai István Általános és Művészeti Iskola éves beszámolóját.

● Ezen az ülésen számolt be a Városgazdálkodási Kht. is. Az elvégzett tevékenységet értékelte a testület, majd ezt követően elfogadta a beszámolót.

● A polgármesteri jelentés során tájékozódott a testület arról, hogy a Szent István-szobor elkészülése a végéhez közeledik és hogy a két templom közötti parkrekonstrukció megvalósítására a pályázatokkal folyik a tárgyalás. A munkálatok májusban elkezdődhetnek.

A felhívás kezdeményezői a helyszínen

Bajban ismerszik meg az ember...

– tartja a mondás. Nos, a Bocskai István Általános és Művészeti Iskola két nevelője – Szalontai Sándorné szabadidő-szervező és Révész Ákos diák-önkormányzatot segítő tanár – március 19-én felhívással fordult a tanulóifjúsághoz és a felnőttekhez: lehetőségeikhez mérten segítsék a beregi árvízkarosultakat az őket ért természeti katasztrófa túlélésében.

A felhívás érző, értő szívekre talált. Öt napig szorgosan hordták otthonról a visszaváltásra szánt üvegeket, ruhaneműt, játékot, árványvizet, tisztítószert, zsebpénzt, csokoládét stb. Az összegyűlt 20 ezer forint nagyobbik részéből Sipos Gábor száraztészta-készítő kisiparostól kedvezményesen körítésnek való tésztát és cétnameteltet vásároltak. A közelgő húsvéti ünnepekre való tekintettel apró csokoládét is vettek az óvodás és iskolás korú gyerekeknek. Az FKGP városi szervezete szintén ásványvízzel, üdítővel, két köteg cirokceprűvel, négy zsák krumplival, az önkormányzat pedig kisbuszával járult hozzá az adományok Csarodára való eljuttatásához.

Az utánfutós segélyszállítmány március 26-án érkezett célba a három település (Csaroda, Tákos és Hetefejércse) közös iskolájába. A kísérőket – Szalontai Sándornét, Kiss Tibor városházi titkárságvezetőt, Gyökér Sándor sofőrt és jelen sorok íróját – megdöbbenő látvány fogadta: összedőlő vagy dűlőfélben lévő lakóházak, melléképületek, vízben álló kertek, a kerítésekre teregetett ruhaneműk, szőnyegek. Kulcsár László iskolagazgató elmondta: két hétig voltak kitelepítve. A mentés nagyon szervezett és irányított volt. A polgármester és a falugondnok segítségével végezték a kitelepítést a tűzoltók és a katonák. Húsz-harminc férfi maradt a faluban, az igazgató csónakkal járta a településeket, s vitte a hírt, kinek dőlt össze a háza vagy rongálódott meg életveszélyesen. Orbán Viktor miniszterelnök egy éjszaka másfél órát töltött náluk, s ígéretet tett arra, hogy őszre felépítik az otthonokat.

A testület összetétele nem volt rossz

Krisztik József

(1992. júliustól 1994. decemberéig volt polgármester.)

Saját ciklus

Nehéz gazdasági helyzetben, 1992 júliusában lettem polgármester. Az akkori elvárásoknak megfelelően hosszú távú terveket is meg kellett fogalmazni, ezzel kijelölve a következő ciklus vezetőinek a feladatait. Ez nagy felelősség. Utólag úgy értékelem, hogy ennek az időnek „magvető” szerepe volt, és termése hosszú évek alatt érik be. A testület összetétele emlékeim szerint nem volt rossz. Természetesen az is befolyásolta a történeteket, hogy az első demokratikusan megválasztott vezetés nagy lelkesedéssel és tervekkel végezte munkáját. Nehéz vitákban születtek döntések, én mindenkién feltételeztem a jó szándékot, de a mai napig úgy él bennem ez az időszak, hogy nagy viták, „összecsapások” voltak. Azonban a város érdekét igyekeztünk leginkább szem előtt tartani. A gázfejlesztés volt az egyik legnagyobb mérközés, hiszen akkor még lehetőségként a tartályos pbgáz lehetősége is felmerült. Ma már bizonyára sokan látják, hogy milyen jó, hogy nem amellettt döntöttünk. Erre a ciklusra esett a mezőgazdaság átalakítása, amely Derecs-

kén igen sok embert érintett. Utólag értékelve ezt, azt gondolom, hogy ebben is több szerepe lehetett volna az akkori önkormányzatnak, nem láttuk ezt teljesen át.

Abban a ciklusban nagyon sok fejlesztés útjára indult, amelyek közül nem egynek a befejezése és lebonyolítása a következő ciklus vezetőire várt. Ilyenek például a már említett gázvezetés, a sportcsarnok megépítése, a mentőállomás, a 47-es főút rekonstrukciója, a kisderecskei óvoda építése, a telefonhálózat kiépítése, kerékpárút kialakítása. A szociális ellátó rendszer kibővítésének jelentős lépése volt 1993-ban a Jóléti Szolgálat Alapítvány létrehozása, amely a családok segítségét és a hajléktalanok ellátását vállalta fel, azóta is működik, tevékenysége kiszélesedett.

A 10 évről

Az átalakulás első éveiben nagy reményekkel úgy gondoltuk, hogy egy szebb jövőt építünk és hogy ez rövid pár év alatt elérhető. Szembesülni kellett azonban a valós helyzettel, és be kellett látni, hogy több évtized kell ahhoz, hogy a valódi átalakulás megtörténjen. Ennek eléréséig azonban hamarabb meg kellett tapasztalnunk a hátrányokat, mint az előnyöket.

Visszatekintve erre a tíz évre – és nemcsak városi szinten – én úgy látom, hogy a gazdaság átalakulása jó úton halad, azonban az emberek tudatában még nem történt meg a váltás, és ez okoz gyakran bel-

ső és külső konfliktusokat. Az ország igen elszegényedett volt a 90-es évek elején, de a tenniakarás és a jó szándék sok nehézségen átgázolt bennünket. Az tény azonban, hogy emlékeim szerint az első években markánsan jelentkező problémák (energiaválság, munkanélküliség, romló közbiztonság stb.) szinte elviselhetetlen terheket rótt mindeketre. Úgy látom, hogy vannak az új társadalomnak élvezői, de még mindig többen vannak az „elszenvedői.”

Derecske város elmúlt tíz évében vannak negatívumok, de azt látnunk kell, hogy gazdaságilag és szellemiségben is megfigyelhető most már a fejlődés. A szellemiség változásában jelentősek a civil-szerveződések, de ide sorolom a zeneiskolát és a hagyományápolást és azt is, hogy minden nehézség ellenére működik a gimnáziumunk. A régen elvesztett járási központ szerepből az utóbbi években „szedegettünk vissza”, és talán térségi szerepünk is erősödik. Ezt támasztja alá – a kilenc települést „kiszolgáló” – városi gyámhivatal, építési-ügyi hatóság és az okmányiroda településünkön történő elhelyezése.

Néha azt gondolom, hogy a nehezen még nem vagyunk túl. A jövőben olyan fontos feladatok várnak ránk, mint a szennyvízhálózat kiépítése, a belvízelvezető csatornák továbbépítése, lakásépítések, területi szilárdburkolatú utak megépítése, környezetünk további szépítése, óvoda és általános iskola bővítése, a mező-

gazdasági utak javítása és munkahelyteremtést segítő beruházások (például ipari park).

Legnehezebb

Ez a munka 24 órás szolgálat, ami a szépség mellett elég megterhelő, a város üzemeltetése igen nagy felelősséget ró az első számú vezetőre. Ezeken túl azt volt a legnehezebb megélni, hogy igen sok rászoruló keresett meg és naponta szembesülnöm kellett az emberek megélhetési gondjaival és azzal, hogy töleim várják problémáik megoldását. Komoly belső konfliktust jelentett számomra, hogy nem tudok kellőképpen segíteni rajtuk.

Történet

En gyakran benn maradtam késő estig a hivatalban. Egy ilyen éjszakai munkavégzés során egyszer csak egy csattanásra lettem figyelmes és arra, hogy elhúzt a fejem mellett egy kisebb kő és landol a szőnyegen. Az ablak természetesen betört, de más baj nem történt. Azelőtt és azután sem ért ilyen atrocitás. Nem tudom, hogy ez nekem szólt vagy csak „vagánykodás” volt, de emlékezetes maradt számomra.

Ami szokatlan, az nem mindig esik jól

MÁNDLINÉ MILE JUDIT

A városban futótűzként terjedt a hír, miszerint a József Attila Általános Iskolát és az I. Rákóczi György Gimnáziumot összevonják. A két intézmény vezetőjét és az általános iskola pedagógusait, szülőket kérdeztünk meg ez ügyben.

Csökei Mihályné, a József Attila Általános Iskola megbízott igazgatója: „Váratlanul ért a bejelentés és az önkormányzat elvi állásfoglalása a két iskola átszervezéséről. Megkaptuk a lehetőséget, hogy a képviselő-testület előtt beszámoljunk munkánkról, a Comenius I. program véghezvitelének fontosságáról. Arra számítottunk, hogy a testület felülbírálja álláspontját, de miután úgy tűnik, hogy eldöntött dolog, átértékeljük hozzáállásunkat és megpróbáltuk az összevonás előnyeit keresni.

Előnyöket keresve

Az általános iskolai képzés alapfeladat, ezt ugyanúgy ellátjuk, mint eddig, sőt, az összevonástól függetlenül vannak terveink, hogy még többet tudjunk biztosítani tanulóinknak. Az összevonás előnyeit például a szabadidő-szervezés, könyvtáros, gyermekvédelmi munkák összehangolásánál látom, valamint a számítástechnikai termék kölcsönös használatára, közös rendezvények, pályázatokon való szereplésekre gondolok. A továbbtanulást nem érinti, hiszen nyolcadikosaink bárhol jelentkezhetnek, megmarad a szabad iskolaválasztás joga. Önálló egység leszünk, együtt-

működés eddig is volt a két intézmény között.”

A szülők igen eltérő véleményeket fogalmaztak meg.

Bene Tiborné: „Nem tartom jó ötletnek az összevonást, mert két ennire eltérő intézményt nem kötnék össze. Tendenciájában is eltérő, hiszen a gimnáziumban tanulók létszáma csökken, a József Attila Általános Iskola a minőség-biztosítási rendszer miatt egyre népszerűbb. Szerintem a közgazdasági haszon nem áll arányban azzal a hátránnyal, ami kárt okoz. Meglepő számomra az is, hogy a kisebb létszámú intézmény vezetője vezeti majd az egészet. Annyi előnyt látok, hogy a tanárok itt is, ott is taníthatnak, de azt hiszem, ez ennyiben ki is merült.”

Szondiné Éva szerint alapjában nem érinti az iskola működését, egy név alatt fog futni, különösebben nem befolyásolja egyik iskola munkáját sem, hiszen külön lesz, aki közvetlenül igazgatja az általános iskolát.

Móré Sándorné, a szülői munkaközösség elnöke elmondta, meggyőzték arról, hogy a gyerekeket, így a szülőket sem éri jelentős változás az összevonás következtében: „Ez csak a vezetőség összetételében okoz átalakulást, úgy, mint annak idején az óvodák összevonásánál egy vezető lett, de ugyanazok az óvónők foglalkoznak továbbra is a gyerekekkel.”

Várni kellett volna

Jónásné Deli Ibolya tanít is az általános iskolában és két gyermeke az iskola tanulója: „Mint szülő nem érzem olyan nagy tragédiának az összevonást, jónak tartom az

átjárhatóságot, amit így biztosítani tud. Ha a gyermekeim nem lesznek valamiben különlegesen tehetségesek, szeretném, ha itt tanulnának a gimnáziumban, nincs rossz véleményem a gimnáziumról, én is ide jártam, sok osztálytársam végzett főiskolán, egyetemen. Ami pedagógusként érzékenyen érint, hogy elveszti az iskola a nevét, ezzel talán az önállóságát, hagyományát. Gondolok itt a megyei szintű József Attila (!) szavalóversenyre. A másik kételyem, hogy lehetett volna várni még egy tanévet, mert így a minőségbiztosítással kapcsolatos munkánk is kárba vesztet, másrészt nincs igazán átgondolva, mivel jár ez, ki kellett volna dolgozni egy részletes pedagógiai programot, tantervet.”

Fogarasiné Tamási Piroska szerint ellentmondóan ítélik meg a helyzetet a tantesztületben: „Ez nem egyértelműen pozitív számunkra, van bennünk egy várokozás, hogy fog mindez megvalósulni, hogy fog működni egy ilyen nagy intézmény. Rajtunk nem múlik – ha már ezt így eldöntötték –, hogy sikeres legyen az együttműködés. Ellenérzéseink a következők: 1. különböző korú gyerekek kerülnek össze, akikkel más módszer szerint kell foglalkozni, 2. álláshelyeket érint, 3. meglévő eredményeink csorbulhatnak. Ami mellette szól, hogy 18–20 éves korig megoldott lenne itt helyben a gyerekek tankötelezettségi gondja.”

Baranya Károly, az I. Rákóczi György Gimnázium igazgatója elmondta, hogy Polgáron három éve működik egy ilyen több célú, összetett, közös igazgatású intézmény.

– Honnan jött az ötlet az iskolák összevonásáról?

– A képviselő-testület hozott erről egy elvi döntést, majd szakembereket felkérve elkészítették az összevonás tervét. Az új intézményre vonatkozó alapító okiratot különböző fórumok vitatják meg, ha ez lezajlik, dönt a testület az összevonásról.

Az összevonás haszna

– Milyen érvek szólnak az egyesítés mellett?

– Derecskei gyerekek számára 6–20 éves korig kínál akár felsőfokú szakképzésig egy olyan pályát, amit nem kötelező bejárni. A két intézmény profilja egybevág: az általános iskolában a számítástechnika és az angol tagozat, illetve a számítástechnika és idegenforgalmi szak a gimnáziumban. Személyi és tárgyi erőforrások hasznosítása, vagyis a tanárok óráadásának tágabb lehetősége, közös szakkörök tartása, sportolás stb.

– Mennyire marad meg az általános iskola és a gimnázium önállósága és ténylegesen mitől lesz egy intézmény?

– Elképzeléseink és a Polgáron látott példa szerint az intézményegységek szervezetiileg és szakmailag teljesen önállóak lesznek. Ezek az egységek lennének:

1. Alsó tagozat+eltérő tantervű tagozat
2. Felső tagozat
3. Gimnázium és szakközépiskola
4. Kollégium+felnőttképzés
5. Gazdasági egység.

Lesz egy intézményvezető, egy helyettes, az egységek vezetőit pedig az igazgatótanács fogja megválasztani.

Gyönyörű a ház...

Szép házak – szép kertek

SZALONTAI SÁNDORNÉ

Környezetünk szépítése mindannyiunk kötelessége. Sokan élnek közöttünk olyanok, akik ezt tervezéssel, hozzáértéssel teszik. Tanuljunk tőlük. Érdekes, hiszen mindennapjainkat teszi szebbé, boldogabbá.

Köztársaság út 54.

Aki siet, nemigen veszi észre, hogy távolabb az úttól, szinte beleolvadva környezetébe egy nem mindennapi családi otthon, egyszerű zöld kis kertjével várja a hazaérkezőket. Négy éve, hogy beköltözhetett új otthonába Kabai Sándor és felesége, Matics Gyöngyi. Amíg körbevezetnek a „birtokon,” elmesélik annak történetét. Eredetileg csak a kertről akartam írni, de most látom, hogy a házat a kertről nem lehet különválasztani, mert így együtt alkotnak egy teljes egészet.

– Az épületet a mi elképzeléseink alapján Nagy Pista barátom tervezte meg, igen nagy szakértelemmel – tájékoztat a ház gazdája. – Ahogy épült a ház, úgy alakult vele egy időben a kert is. Az átmenetet a fából készült tornác alkotja. A lakóépületet és a műhelyt, ami ugyancsak tornácos megoldású, egy fából készült íves híd kapcsolja össze. Az esővíz mindkét épületről a kis híd alatt kialakított tóban gyűlik össze, ahol nyáron még halakat is lehet tartani. A felnőttek pihenő- és szalonnasütő helye a kis tó mellett van. A gyerekekről sem feledkeztek el, az ő birodalmunk a „Mici macsó ház,” hinta, homokozó. A műhely előtt praktikus kialakított „körforgalom” irányítja a közlekedést, így senkit sem zavarnak az ide érkező és parkoló autók.

Mindenütt a gondosan nyírott zöld gyeppel az uralkodó, megszakítva örökzöldekkel, egy-egy virágzó bokorral. Azért alakítottuk így ki a környezetünket, hogy kevés munkával, de mindig gondozott, szemet gyönyörködtető legyen kertünk.

A ház asszonya elmondja, hogy minden férje ötletei alapján készült, az ő hobbija a kert. És már nem bánja, hogy hallgatott férjére, aki nem szavazta meg az itt álló régi parasztház felújítását, hanem bátran belevágott egy teljesen új építésébe. Mosolyogva olvassa a noteszában tartott idézetet, amit most közreadok: „A változás, a haladás megmaradást jelent, de ami csak meg akar maradni, az el fog pusztulni.” Széchenyi

...nem kevésbé a kert

Fotók: Nyíró Gizella

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönet az együttérző szíveknek édesanyánk,

MOGYORÓS KÁROLYNÉ

halála alkalmából való részvételükért.

A gyászoló család

Tanuljuk együtt az egészséges életmódot! 2.

DÓRÁNÉ
RIZMAYER MÁRIA

Simon Tamás, a SOTE professzora fogalmazta meg az egészséges életmód tizenkét pontját. Egyik eleme a fizikai inaktivitással – mint a civilizáció egyik káros következményével – foglalkozik.

A civilizáció nagyon sok nem kívánt egészségre káros hatást is létrehozott. Ezek közül az egyik legveszélyesebb, hogy az embereket leszoktatja a mozgásról. Gondoljunk arra, hogy iskolába, munkahelyre hányan mennek autóval, mindig találva indokot erre (például időhiány, időjárási viszonyok és – uram bocsá! – lustaság, kényelemszeretet). Az egészség fenntartása szempontjából fontos lenne, hogy a mindennapi mozgásigénye megmaradjon a civilizált embernek is, és persze ez az igény ne maradjon kielégítetlen. Itt a belső igény kialakításán és fenntartásán van a hangsúly. Van egy nagyon jó ismerősöm, aki heti rendszerességgel mozog. Ha valamilyen tőle független

akadály ebben meggátolja, izomfájdalmai vannak addig, amíg a heti mozgásadagját el nem végzi. Felmérések alapján kimutatták, hogy a férfiak és nők hetven százaléka kevesebbet mozog, mint ami a jó egészséghöz szükséges. A rendszeres fizikai aktivitás növeli a munkavégző képességet és jó állóképességet, edzettséget eredményez. Nemcsak a sportmozgások számítanak, hanem azok a tevékenységek is, amelyek a hétköznapi élet során kevésbé mozgott izmokat dolgoztatják meg. Az a korosabb hölgy is rendszeres fizikai aktivitást végez, aki nap mint nap sétálva teszi meg az utat a derecskei városközpontból a vasútállomásig és vissza. Esőben, hidegben, napsütésben. Ő valószínűleg az egészséggéért gyalogol.

Mások más formát választanak: heti rendszeres női torna, kosárlabda, röplabda, tenisz, focisták. Legyenek ők a pozitív példák az iskolákban tanulóknak előtt, hogy kikerülve az oktatás kereteiből, folytatni lehet és kell a mozgást. A témával nem elsősorban a rendszeres mozgók érdeké-

ben foglalkozunk. Ők már sportszeretűknek köszönhetően megtalálták az egyik módját annak, hogy az elégtelen vérrellátásból eredő szívbetegségek és agyi katasztrófák kialakulásának kockázatát csökkentsék.

A fizikai aktivitással csökken a magas vérnyomás kialakulása, és javul a vérkeringés szintje. Mennyivel olcsóbb ilyen módon rendben tartani a vér egészséges állapotát! A mozgás mindig energiaszármazékkal jár – megelőzi a túlsúlyosság kialakulását –, ha evéssel nem pótlódik az energialeadás. A vér cukorszintjének csökkenése megelőzi a nem inzulinfüggő cukorbetegség kialakulását, amit szintén rendszeres izommunkával érhetünk el. Nagyrészt a hölgyeket érintő csontritkulás az emberi élet közepe táján jelentkezik. Sajnos egyre több nő találkozik ezzel a betegséggel, aminek részben a mozgásszegény életmód is oka lehet. Egy biztos, a rendszeresen tornázó hölgyek közül nem egy van, akinek a csonttömeg- és csontsűrűség-vizsgálat során mért értékei nemcsak hogy

nem romlottak, de javultak is. A rendszeres testmozgás pozitív testi hatásain kívül nem szabad megfeledkezni a pszichológiai fittségről és stresszkezelő-képességről gyakorolt hatásáról sem. A szabadidőben, kedvtelésből egyedül vagy kellemes partnerekkel végzett mozgás a hangulatot javítja, felüdít és oldja a feszültséget. Sikerélményt nyújt, növeli az önbecsülést. Ha valaki a leírtak hatására, vagy ettől függetlenül a rendszeres mozgás mellett dönt, szeretném pár dologra a figyelmét felhívni, amit nem árt, ha szem előtt tart.

1. Optimális, ha heti két-három alkalommal végzünk testmozgást.

2. Egy-egy alkalommal a mozgás legalább harminc-negyven percig tartson.

3. A mozgástípusok között legyen könnyű (például séta), közepes (például biciklizés) és intenzív (például kocogás, úszás, csapatjátékok, tánc) is.

4. A fizikai mozgásprogramokat mindig párperces bemelegítéssel kezdjük, és a végén légyózkodással fejezzük be.

Tudnivalók az ideai agrártámogatásokról

NYÍRÓ GIZELLA

Harmadik éve a téli gazdaképzés keretében szakemberek ismertetik meg az érintetteket az igénybe vehető agrártámogatásokkal. Városunkban Örvendi László, a MAGOSZ Hajdú-Bihar megyei elnöke, mezőgazdasági szaktanácsadó, a hajdúszoboszlói önkormányzat mezőgazdasági bizottságának elnöke tartott tájékoztatót. Előljáróban azt kezdtük, milyen feltételeknek kell eleget tenni a támogatások igénylésekor.

– Csak östermelők vagy mezőgazdasági egyéni vállalkozók igényelhetik a támogatásokat. Elég sok adminisztrációs teher hárul a gazdálkodókra, hiszen regisztrációs, illetve földhasználati bejelentési kötelezettséggel jár az igénylés. Az viszont hangsúlyozandó, hogy a támogatás a termelőt, nem pedig a felvásárlót illeti!

– Hogyan változott a földalapú támogatás?

– A tavalyihoz képest emelkednek ebben az évben a normatív támogatások, amelyek az egy és háromszáz hektár közötti birtoknagyságra vo-

natkoznak, minden szántóföldi növényre, kivéve a mákot. Egy és húsz hektár között 12 ezer forint, 20 és 50 hektár között 8 ezer forint, 50 és 300 hektár között 4 ezer forint a hektáronkénti támogatás. Gyepre is 4 ezer forint jár hektáronként, egy és 50 hektár közötti területnél. Birtoknagyság nélkül jár 12 ezer forint hektáronkénti termő szőlőre, gyümölcsösre, szántóföldi zöldszéregre, gyógy- és fűszernövényre. Öntözésre szintén birtokkategória nélkül jár 13 forint köbméterenként. Biodizelgyártásra repce után ugyan csak birtokkorlátozás nélkül 12 ezer forint igényelhető hektáronként. Pozitív változás az idén, hogy nem kell terméktámogatási szerződést bemutatni a gazdálkodóknak, viszont búza esetében a terület 40 százalékán fémzárolt vagy igazolt másodfokú vetőmagot kell vetni. Kukoricából viszont a teljes területen hibrid vetőmagot. Könyvtés az idén, hogy az igényléseket november 30-ig lehet benyújtani.

– Mit kell tudni az állattenyésztési támogatásokról?

– Alapvető változás nincs az idén. A húshasznosítási te-

hénre a támogatás 20 ezer forint, törzskönyvezett kancára 10 ezer, nőivarú szarvasra 10 ezer, anyajuh és kecske darabonkénti támogatása 1500 forint. Itt az igénybennyújtás határideje május 31. Vemhes üsző állomány támogatására 50 ezer forint jár darabonként, viszont 2004. december 31-ig tartási kötelezettséget kell vállalni. Itt az igénybejelentés határideje november 15. Tenyészokca-állomány minőségi cseréjére is jár támogatás, valamint a méhcsaládokra is, 1500 forint méhcsaládonként. A baromfi szülőpár támogatása tyúkfélek és pekingi kacsák esetén 60 forint, pulyka és Barbie kacsák esetén 200 forint, lúd és Mulard kacsák esetén 400 forint beolazott nőivarú egyedenként.

Szólni kell még az agrárfinanszírozási támogatásról is, melynek megkülönböztetünk éven belüli és éven túli lejáratú hitelek kamattámogatását. Előbbinél a kamattámogatás mértéke a jegybanki alapkamat 40 százaléka, míg az utóbbinál 50 százalék. Ugyancsak igényelhető támogatás új típusú szövetkezetek alakítása után, illetve a zöld-

ség, gyümölcs termelői értékesítési szövetkezetek (TÉSZ-ek) is támogatottak.

– Mire pályázhatnak a fiatal agrárállamalkozók?

– A 40. évüket be nem töltött, legalább 20 százalékos önrésszel rendelkezők pályázhatnak vissza nem térítendő támogatásra maximum 15 millió forinttal. Feltétel továbbá az egyéni mezőgazdasági vállalkozói engedély, legalább középfokú végzettség és egyéves szakmai múlt.

– Milyen támogatások érhetők meg el a gazdák számára?

– Változatlan formában támogatja az agrártárca a biogazdálkodásra való áttérést, a szaktanácsadást – mint amilyen a téli gazdaképzés is –, és továbbra is él a gépvásárlási, ültetvény- és erdőtelepítési támogatás is. Mindezekről részletesen a helyi falugazdasági irodában kaphatnak részletes tájékoztatást a gazdák. Hadd hívjam fel a figyelmet arra, hogy a szövetkezeti külső üzletrész-tulajdonosok április 15-ig ajánlhatták fel megvásárlásra külső üzletrészüket a megyei FVM-hivatal felé. Tanácsadás és ügyintézés szintén a helyi falugazdaságnál.

APRÓHIRDETÉS

Vőfélykedést vállalom. 06 (30) 2-394-242.

Derecske, Szív út 9. szám alatt lévő

1,5 szobás, konyhas lakóház
melléképületekkel,
gazdálkodásra alkalmas nagy telekkel,
szőlővel

ÁRON ALUL ELADÓ.

Érdeklődni lehet:

Lakatos Ernő,

06 (54) 411-046, 06 (30) 9-432-917.